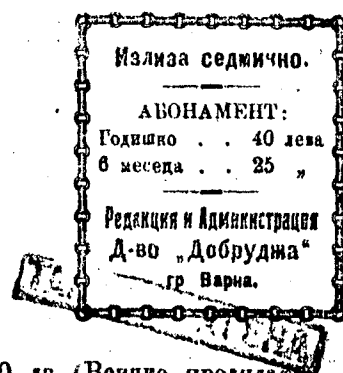

ДОБРУДЖАНСКИ

ВЕСТИ

Телефон № 294.

ОРГАН НА ДРУЖЕСТВО „ДОБРУДЖА“ В ГР. ВАРНА.

Един брой 1 лев.

Обявления: на кв. см. официални по 1.50 лв. търговски по 1 лв. Гodeжни, венчални, некролози, панихиди и благодарности по 30 лв. Всичко предплати.

Т-ца Маринка Фесчиева

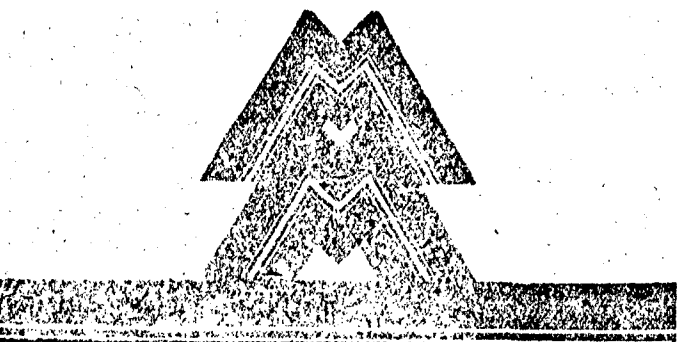
— „ —
Т-х Васил Попов

содени

Варна, 17.VII. 1921 г.

Варна.

Кюстенджа.

ЛАЙПЦИГСКИ ПАНАИР

с отдели за техника и строителство

от 28 август до 3 септември 1921 год.

ЦЕНТРАЛЕН ПАЗАР ЗА МЕЖДУНАРОД-
НА СТОКОВА ОБМЕНА С ЕДНАКВО
ВАЖНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ИЗЛОЖИТЕЛИ И
КУПУВАЧИ.

Кредитна Банка — София.

гдето стават и записвания за панаира или
направо от:

Messamt für die Mustermessen in Leipzig

НА РОМЖИ. ПРЕСА ЗА ТЕРОРА ДОБРУДЖА.

На протестите и изобличенията с които обрзяхме вниманието на ромжиската преса и управници, уху не се даде и не се дава. Пресата, особено в. Универсул, Индрешареа и Ромжия Ноо, продължават клеветническата си кампания. Не искат да чуят по съвестните си събрата какво говорят.

А ето що казват „Добруджа Жуна“ и „Рефачереа“ от 13 и 15 т. м.

— По лесно обясними причини, ние отблягахме до сега да разискваме и коментираме как „безопасността“ си изпжнява задълженията в Добруджа, особено в Новата.

— Поверена на хора без всякаква скрупул — както е ставало и винаги с тая нещастна страна — хора, за които никой не се интересува от тук; Добруджа, е извор за лесно и бързо забогатяване. Никой не иска и да знае, че полиците сж направили от взятната, кражбата и лжната занаят и то много доходи. Чрез различни лжи, долни клоки, специално устрой-

вани престъпления и пр. тия агенти, от най-големия до най-малкия ежедневно, под различни предлози, снубят населението с десетки хиляди левове. Знаем много случаи, върху които в случай на нужда ще се пожърнем. Разполагаме с документи, които веднаж за винаги бижа онцужили деветдесете и девет лази на тая немислитна лама.

Особенно агентите в балчишко; те са изгубили образите на хора с безсрамиеето си. Смелостта им нема мерка . . . и пр.“

Много кясно се сещате коледи и защо ли не премахват „ненаситната лама“ ?!

Сега ла едвам видяхте, че управление подобно на това в Добруджа, няма в целия свят? Сега ли едва виджате, че полиците ви са изгубили човешки образ и подобие. И в най-дивите страни по земята двесима по-спосен ред отколкото в цивилизованото ви отечество.

Дано Аржентолно чуе поне вас. Нам не върва, ние изнесохме потресающа факти —

имената денжт и часа дори на престъпленията. Адвокати, офицери, жандарми, чиновници и всички, всички крадат и убиват, а вие ни обвинявате в шовинизм. Убедихте ли се, че това що изнасяме ние, е ничтожна частица от веригата престъпления що са се вършили и вършат в нещастната ни родина?

Ако една стотина част от това що вършите вие с бжлгарите/се направи и с вас, то бихте проглушили целия свят. Бихте скочили цялата държава и ако сте безсилни с Еремиевски плач щяхте да оплачете пострадалите. Министерският ви съвет се занимава с убийството само на един ваш сънародник в Банат, а за стотиците ежедневни убийства на бжлгарите и збж не обелва, нещо по-вече —

Но, ще дойде върваме ден, когато поколенията ви, ще се срамуват от вашите вървави подвизи. Реката от кръв и сжлви що се лее днес копае дълбока пропад между двата народа и всичката отговорност за това пада върху вас.

Нека всичката кръв на невинните жертви падне върху калните сжвести на тия от вас, които убиват, крадат и покровителствуват тия убийци.

Нима до сега вие не знаяхте, не виждахте, как вашите жандарми и чиновници след 3-4 годишна служба стават банкери?

Победата, макар и спечелена от други, ви замаа и вие прескочихте мирката.

Но и по-рано не сте били добри. Ограбването на Добруджа е стара песен, само че новият и глас е толкова дрезгав че дразни и вашите сжвести. Бяха блаженни времена, когато човек можеше да спечели голямо име, а тъй паче милиони в Добруджа, без да бжде чул от хора като „глушавите“, писачи на цитиранияте по-горе редове. Попитайте напр. Г-н Дука, бивш шеф на сигуранцията в Кюстенджа, сега свромев милионер и почетен гражданин.

Той почтено изсмука вървта на стотици бжлгари и днес блаженно отпочива от уморителния труд под сиввата на милионите си. Неговите ученици достойно продължават неговото дело — изсещат и последните жезнени сокове на тая колония и върваме скоро ще станат като него.

Ще следим какво ще стори Г. Аржентолно с полицията от които се оплаква „Добруджа Жуна“ и ще съобщим на нашите читатели.

Ние, обаче, върваме, че ще бждат похвалени и наградени; както е ставало до сега в такива случаи. Sik Cogito.

Сближение между сжрби и бжлгари.

(Продължение).

Южните славяни сж заселени в сегашните си места в времето на Великото преселение на народите. Първи можяха да формират държава източните югославяни под режима на прабжлгарите, доведени от Аспаруха и ръководени после от неговите наследници. Бжлгарските царе сж воювали към изток — срещу Византия, а към запад завладяването на славянските племева е вървало бавно, незабележано, без сжтресения и то е било просто присъединение на родствени племева и кождото повече в бжлгарската държава преобладавало славянското влияние, толкова по бързо се присъединявали ту южните поселения в Балканския полуостров, ту западните сжрбски племева. Времето на Цар Крума дава силен тласък в обединението макар и силом и Крумовите войски се озовават по р. Тиса и др. области зад р. Дунав.

Това обединение дава сила на Бжлгарската държава и Крум спира завладяванията на франките към изток.

Южните славяни живеят заедно и след Крума. Цар-Борисовия баща признава независимост на някои сжрбски племева, а Борис потвърждава сжщото и василва владенията в Панония.

Сжрбските князе живеят в добро сжседство с бжлгарските и спречкванията, които сж имали, сж бивали винаги подклаждани от Византия. Изневера на сжрбски княз е имало и в времето на Симеона, но ти минава без особенни сжтресения.

Южните славяни в миналото сж имали не само економически връзки и общи интереси от материален характер; те сж живели и в културно и духовно единство и взаимно-услуга, тех ги е свързало християнството а най-вече писмеността, създадена от славянските апостоли Методий и Кирил. Духовната културна връзка между южните славяни се простира през всичките векове. Особено силно изпжква тя в навечерието на турското завоевание на Балканския Полуостров, в времето на бжлгарския Патриарх Евтимий. Школата на Евтимия даде просветителен персонал не само за бжлгарите но и за сжрби, руси и др. славяни.

И така економическите интереси и духовната култура в южните славяни сж биле върва-

вите връзки на единство и общност по между им.

Пътя на търговско економическото обединение между Централна Европа и Азия е бивал проправян, въздравяван и подобряван. Този път, е привлякъл и голема част от кръстоносците. — Като естествен сузовемен път между Виена и Цариград; когато този път е работил живо, имало е благоденствие за южните славяни, когато пък е бивал спрян и затржван, наставали сж унили и оскажни времена за тях.

От Средиземно морския път са се ползували народите: гърци, италианци, испанци, фанцузи и англичани, а от сухоземния път — бжлгари, сжрбо-хървати ромжаци и полици. Да не говорим за русите които сж вървали по на страна от този централен път. Силата и цвтежа на Турция се дължат именно на тази живена артерия на Европа.

Последното столетие даде ярко очертанна на европейските интереси по тия два пътя, заедно с това изпжква и за самите южни славяни значението на техните места, като арена на сжстезание.

Конкуренцията между тия две търговско економически артерии особено се очерта след освободението на Бжлгария, в борбата на Австрия и Русия за влияние в Балканите. Първата, като представителка на интересите на централна Европа и държането в безопасност на търговския път за Азия. От тук „Дранг нах Остен“ Барон Хиршови ливни в Балканския полуостров, германските линейни строежи за Багдат, немско влияние в дворевете на Сжрбия, Бжлгария и пр.

Вжпреки всички влияния, които сжрбския и бжлгарски народ са си сторили, борейки се обвити в мрак на неведението, и продължавайки да си струват, налага им се — да сжзнаат най сетне общите си интереси и да поработят за постижението им. Какво спечелиха тия балкански народи от прекъсването европейския път за Азия? Не сж ли те сжщо тъй затворени в черупка, както и преди войната, когато сами едни други се затваряха?

Настрана шовинизма, братя бжлгари и сжрби! Настрана тази вехта утрепка, с която противниците на нашите интереси имаха сметка да ни повриват очите да не виждаме истината.

Настрана всички високо-учени мждрувания на английски, фанцузки и руски етнографи, които чрез Македония култивираха враждата между сжрби

и българи, за да дадат най-хубавите места от тази Македония на гърците, а оскъдният труп от нея — на вечните златорпници — българските славяни.

Съзнаването на общите интереси, взаимомощ чрез федериране и образуване една Велика Югославия, граничаща с всички морета около Балк. полуостров — ето цел; достойна за балканските славяни. Вместо ежби по между им — обединение на почвата на самоуправление на областите.

А. Захариев.

Сръбско-румънските отношения

Изявления на Таке Ионеску.

Един румънски протест.

Въпреки всички приятелски изявления, подписани конвенции и съюзи, положението на румъните в Македония и изобщо в Югославия не е много добро и буди недоволство в Румъния. Сам Таке Ионеску в своето експозе пред камарата по външното положение на Румъния и отношенията с чуждите държави, като е говорил за преговорите в Белград е казал:

„Занимахме се, господа, с много висши въпроси, от които един единствен остава неразрешен, именно тоя за училищата в Македония. По този въпрос не можахме да се споразумеем с сръбското правителство, което претепдира, че чрез известни факти от 1914 г. и неверни декларации от 1915 г. Румъния е обявила за вичожен Букурещкия договор, а заедно с него и протокола за тия училища. Ние поддържаме противната теза.“

Що се отнася до румъните в Тимошката област, той даже не искал да отговори на едно запитване.

В това време представители на румънското население от Банат, Тимошко и Македония, са обнародвали следния апел:

„Ние румъните от Банат, Тимошко и Македония, в отчаяното положение, в което се намираме, обръщаме се към цивилизованите народи на Европа за да им разкрием страданията, които сме принудени да повсяме под сръбско господство. Нашите полове се гонят от черквите, училищата ни са затворени, а нашите интелигентни синове — затваряни и преследвани. Нашият мирен народ е жертва на сръбските комитаджийски чети.

(Б. Р. А сжрбите се оплакват от български чети...) Теви чети всред бел ден и с знанието на властите паят и грабят. В околността на Битоля сжрбите са обявили един режим на кржвно отмъщение и са унищожили три румънски села. В Вършец (Банат) е убит адвокат Гърбовяну с целото си семейство. А един от нашите пжрвенци на 70 години е бил жив нагосен! Напразно излагахме ние нашето отчаяно положение пред Върховния съвет на Сжглашението, който, като напжрни принципите на Уилсона, ни наложи тираниче-

ското иго на сжрбите“.

Б. Н. Р. На г-нъ Таке Ионеску не му харесва аршинът с който мери, когато мерят на негов гръб. — Протестира против сжрбските насилии, които в сравнение с ромънските в Добруджа, сж една шегя.

Погледай се и по наблизог-нъ Таке, недей плака за 1 1/2 власи, които има в Банат, ами виж какво става в великата ви джржава. В Добруджа тек на река от сжзли и кржв — а титова не виждаш, диждаш в Сжрбия. Погледни и си дай сметка в името на какви принципи протестираш, когато сам си потапкал всички достойнства, които човек може да притежава.

Терора в Добруджа.

10 юлий
границата.

В брой 18 на в-ка „Добруджански вести“ бе писано, че жената, джщерята и снахата на беженеца Нголянков сж биле арестувани и изтезавани в гр. Добрич. Ето подробностите и продължението на мъките на тия нещастни беззащитни жени.

В началото на м-ц юни Изет х. Тахиров от с. Конак-Куиджук се завърнал от България в Добрич, където бил арестуван. Там той бил джтган с някаква инквизиторска машина и бил принуден от мъжи да се признае за четник. Казал, че е живял в с. Гьокче Дьолу, където живеели бежанците Н. Яков, Влако Димитров и много други; организирани в дружество, чийто председатели бил Н. Яков. Ромъните го направили веднага главатар на чета и пратили една полурота да обискира домът му. Преровили всички кжмачета от дома и двора му и намерили една ржждасала и счупена сабля захвърлена на тавана. Започнали след това да бият с прикладите жена му и децата му, защото биле хранили комити. Арестували ги и ги джржали 15 дни в затвора от където с 2000 леи сж се отжрвали. Тия 15 дена нещастните жени сж били разсипани от бой, Карали ги при военния прокурор и там ги били по ржцете и петите докато изгубят съзнание. И сега още целото му семейство сж на легло е подут и почернели от бой ржце и крака.

На 20 юни става сжбор в с. Кара Целит, Добришко. В дена на сжбора, когато целото село и много още от околните села се били сжбрали всред селото; обградени били от войски и жандарми. Поставили 6 автоматични пушки срещу насжбралия се народ, насочили оржжието си върху тех и им казали никой да не мржда. Наставала ужасна паника, писнали жени, деца и моми и се сбрали на купчина. Излиза началника им, разделил мъжете и ги закарал в секцията. Тук всички били слагани на земята по очи и бити с колове. Причина — защото се сжбрали без разрешение.

Жандармите в селата сжвсем са побеснели. Бият де ко-

го срещнат. Причини не се търсят. Мъжкото население не може да отиде на работа от ангарии и караулен пжри д. На работа или от село без билети не може да се влиза. Хляб не се позволява да се ност, (на някои места — позволяват, но сжвсем по малко) водата сжщо и тя е с мирка всички се претжрсват и на излизане и на влизане в селото.

На 26 — срещу 27 юни 12 ч. през ноща в с. Конак шефа на жандармите рекжл да се пошегува. Загжрмал с автоматични пушки, забил камбаните и сжбрал изплашеното население посред селото и тук изказал задоволството си от чевржстината на каначени. — Бжрже се били приготвили.

На другия ден, в обстоен рапорт се похвалил на по-големите си началници.

Г. Н. Чаушев.

Терора в Добруджа продължава.

Откарването и отвличането цели села е било заповидаемо от горе и продължава.

До сега са отвлечени от Балчишко от с. Теке 28 семейства, с. Екрече 19 семейства, с. Гейчилер 46 семейства, с. Ала Клисе 32 семейства, с. Чауш Кйой 13 семейства, с. Чаталар 23 мъже и 32 жени и деца, с. Куюджук 24 семейства, с. Тюлюджа целото село, с. Идирис Куюсу 4 души, Джаферли Ючорман 12 души, с. Гявур Куюсу (Гурково) всички мъже от 23 до 38 години. Повече от 150 души от тех са вжрзани и откарани. Мнозинството от откараните се изпращат в Добрич и от там с трена в вжарешността. Затворите в Силистра и Кюстенджа са пълни с бжлгара.

Откарването става по силата на едно окржжно от Силистренския префект, отправено до окол. началници в Добрич, Балчие, Тутракан и Куртбунар. С това окржжно им се предписвало да третират българите като роб и като такява да ги интернират в вжтрешността, а на тяхно място да се настаният ромънски семейства. Иматите и цялото състояние на бжлгарските семейства ще бжде предадено на ромънските заселници.

Цяла Добруджа е писнала от новия нечуван терор. Никой незнае как и къде ще осжмне на другия ден.

Имотите на отвлечените и добитъка им са на разположение на властите. Отвлечените села са пусти, а и в другите села всички треперат пред кавалерийски тропот. Жестокостите кжм едно в нищо невинно население паят граница.

Обща борба на опозицията против правителството в Румъния.

Аферата „Решица“.

Вжтрешното положение на Румъния е отного силно разгорещено. Партийните борби много не сж загжждали, но

днес те изглеждат в разгара си и правителството на Авереску е в опасност. Румънската камара е преживяла цяла буря, незапомнена и при най ожесточените досега дебати по аграрната реформа, която през юнските дни Авереску успя да наложи.

Повод за новата борба е известната още от преди афера „Решица“. Това е едно грамадно предприятие за експлоатация на миви, гори и пр. с 120 мил. капитал и повече от 15,000 работници, което след мира остана в Румъния, но е в унгарски и германски ржце. Миналата година пак с голем шум то беше освободено от секвестър, под предлог, че се намира в новите земи, а не в стара Румъния. Днес то вече се явява едно дружество с големи привилегии, които му дава един закон гласуван миналите дни от румънската камара, въпреки протестите на цялата опозиция и даже на някои чжснове от мнозинството. На това дружество се отстъпват големи концесии за експлоатация на гори и миви, за фабрикуване на оржжия и главно за експлоатацията на земните газове в Трансилвания, което богатство се оценява на много милиарди лева; според сметките на самото правителство — 3 и половина милиарда, а според тия на опозицията — 7 милиарда.

Опозицията възстава против този закон, защото дружеството продължава да се ръководи от немци и унгарци и тжрди, че много от депутатите и всички министри са били подкупени с нови акции, издадени от дружеството, които струвайки 500 зен една са се продавали след това по 2000 лева. Правителството, обаче с големо упорство е наложило гласуването, като даже е нарушило вжтрешния присилник. В време на дебатите са ставали бурни сцени и са се подхжрляли думи и обиди, които според един депутат приличат само „на циганче на парущаря“!

Ведната след гласуването цялата опозиция единодушно е решила да не участвува вече в работата на камарата, която вече нема никакъв кредит. Сжщевременно се оттеглят и от парламента. Опозицията е пратила делегация при краля, който е вжржчал в двореца технии енергичен протест и искане за разтуряне на камарата. Итереспното е, че за ржжв вжт опозицията действува единодушно: либерали и федерационисти са сжгласни. Това дава повод на някои в-ци да подожират, че има сжгласие вжжду тия за обща борба и общо управление в бждеще.

Авереску, обаче, се джржи тжврдо и запланинал, че ако опозицията действително напусне камарата, ще обяви мапдатите вакантни и ще произведе за тях должнителни чжстични кжбори. В сжщото време той е отправил една прокламация до сжзниците, на които сжобщава, че ще им се раздава по новия вжтарен закон 30 мил. деклари земи и че аграр-

ната реформа ще се напжше в конституцията.

Цяла цялата тая вжрви ще има некакви особени последици за кабинета Авереску, който за всеки случай е силно изложет; не може да се предвжжда, защото в Румъния все още решителната дума принадлежи на короната.

Ирония на сждбата.

Между избраните сжборяпи, които ще отидат в чужбина да действуват за прилагане договора за малцинствата попаднал, от страна на добруджанци, Драгомир Пачев

Поздравляваме сжборниците с сполуливия избор.

И сега ако не се оправят работите ни — кама да се оправят никога.

Интересно е само, на какъв език той ще пледира кжувата ни пред папата, Архиепископ Кьентербрийски и др., който знае досега материята си език и малко влашки.

Зорко ще следим чуждия печат, да видим изявленията му и разните интервюта, които му предстоит — нали е божен журналист!...

Бждете спокойни добруджанци! Вашата сждба е в здравия ржце! Очаквайте.

ХРОНИКА

Отваряне на границата.

Всички ромънски нестийци оновестяват, че границата ще бжде отворена и при Гара Ботево. Ще се открие и митнишката служба в този пункт.

Навигацията по Дунав от бившето Австро-Унгарско параводно дружество ще бжде подновена от 1 август г. г.

Приятно ни е да сжобщим, че пипият сжминпий член на др-тото Васил Попов, бежанец от гр. Кюстенджа се е сжодил за г-ца Маринка Фещиева от гр. Варна.

Нашите честатки и благопожелания.

Постройната на елеватор в Варна ще почне още тази година. Доклада за неговата постройка е вече удебрен.

На Петров-ден градът Добрич е бил целият претжрсен. Не е останало камжче непобугнато — тжрсили сж оржжие. В сжщия ден всички мъже от 15 до 100 год. сж били привикани в полицията.

Получи се в редакцията ни 2-а книга от (сод. III а) месечното литературно списание *Онише*; редактор В. Парушев.

Цялата книга е посветена на Пенчо Славайков и Петко Тодоров.

Сждържа: ликовите на покойните поети, характерни фрагменти от постижкното наследство от тия двамата поети и статии за от най-видните наши литератори и една от руския писател Евгени Чириков.

Препоржчваме горещо „Онише“ на нашите читатели.